

Planowa organizacja kultury. Tamże, lipiec—sierpień, s. 42—57 i odbitka Tow. Wiedzy Chrześc., Lublin, s. 29.

Ks. K. Kowalski, „Kwestia żydowska w średniowieczu wg św. Tomasza i Spiritus Sanctitatis“. Tamże, lipiec—sierpień, s. 72—73.

Korporacjonizm. Tamże, listopad s. 199—212. Również w książce „Korporacjonizm”. Lublin, Tow. Wiedzy Chrześc., s. 26—39.

Gospodarstwo socjalistyczne w Sowietach. W pracy zbiorowej „Bolszewizm” Lublin, Tow. Wiedzy Chrześc. Również w odbitce, s. 65.

Katolicka myśl społeczna w uchwałach Synodu. Poznań, Bibl. A. K., s. 12. Również w „Pamiętniku IV Studium Katolickiego”.

ROK 1939:

Zagadnienie społeczne. Wyd. III. Lublin, Tow. Wiedzy Chrześc., s. 497.

W okresie okupacji niemieckiej ks. Szymański napisał kilka prac, które są w przygotowaniu do druku.

Cz. Strzeszewski

ŚP. CZESŁAW MARTYNIAK

Dnia 31 grudnia 1939 r. zginął—prawdopodobnie na cmentarzu żydowskim w Lublinie—wraz z innymi zakładnikami, trzymanymi przez Niemców na Zamku lubelskim, docent dr Czesław Martyniak.

Śmierć jego jest bolesną stratą dla nauki prawa w ogóle, a dla Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, gdzie wykładał, w szczególności. Bóg, którego wyroki są niezbadane, powołał do siebie Czesława Martyniaka w chwili, gdy w twórczości naukowej, jak najbardziej obiecującej, nabrał już był pełnego rozmachu. Sądząc po tym, co zostawił, należało spodziewać się prac dużej wagi, głębokich i dojrzałych.

Czesław Martyniak urodził się w Lublinie dn. 23 maja 1906 roku i tu—po skończeniu szkół średnich—odbył studia prawne. W roku 1928 uzyskał stopień magistra prawa, a w roku następnym dyplom magistra ekonomii (wówczas jeszcze nadawane przez Uniwersytet Jana Kazimierza). Wkrótce rozpoczął studia w Instytucie Katolickim w Paryżu, gdzie z kolei w roku 1931

osiągnął—po egzaminach *summa cum laude*—tytuł doktora filozofii.

Po powrocie do Polski Cz. Martyniak otrzymuje stanowisko asystenta w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Od roku 1933 wykłada tu, w charakterze zastępcy profesora, teorię i filozofię prawa oraz socjologię. W 1939 r. habilituje się u prof. dra Jerzego Landego na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wojna zaskoczyła Cz. Martyniaka w przeddzień nominacji na profesora nadzwyczajnego.

Dorobek naukowy przedwcześnie zabranego z tego świata młodego uczonego — nie wielki ilościowo — jest ważki w treści. W okresie studiów paryskich zamieszcza Cz. Martyniak w *Revue de Philosophie* (1930) artykuł, pt. *La définition Thomiste de la Loi*. Stanowić on będzie pierwszy rozdział jego pracy doktorskiej pt. *Le fondement objectif du droit d'après Saint Thomas d'Aquin* (Paris, Bossuet, 1931). Już jako wykładowca K. U. L. wydaje drukiem odczyt wygłoszony w Poznaniu na temat *Państwo i Rodzina* (1935) oraz zamieszcza kilka artykułów i recenzji w „Prądzie”: *Parę uwag po dyskusji nad reformą studiów prawniczych* (1937), *Siła i prawo* (z powodu książek R. Rybarskiego i H. Dembińskiego). Zaczyna też pisywać do *Archives de Philosophie du droit et de Sociologie juridique*, gdzie ukazuje się jego artykuł pt. *Le problème de l'Unité des fondements de la Théorie du droit de Kelsen* (1937). Stanowi on fragment pracy habilitacyjnej Cz. Martyniaka pt. *Moc obowiązująca prawa a teoria Kelsena* (1938). Wreszcie rok 1939 przynosi ciekawą rozprawę pt. *Problem filozofii prawa*, ogłoszoną w formie artykułu w Księdze Pamiątkowej ku czci ks. biskupa Fulmana (Lublin, 1939). Jest to zapowiedź większej pracy pod tym samym tytułem. Ta ostatnia pozostała niestety tylko w rękopisie, lecz ukaże się w najbliższym czasie nakładem Towarzystwa Naukowego K. U. L.

W twórczości naukowej naszego Profesora możemy wyróżnić część krytyczną i część konstruktywną. Podstawą jednej i drugiej jest tomistyczna filozofia prawa, której głęboką analizę dał Cz. Martyniak w swej prac doktorskiej. W oparciu o nią z jednej strony poddaje wnikliwej krytyce neopozytywizm w po-

staci doktryny Kelsena (z ustnych wypowiedzi wiadomo, że zamierzał podjąć równoległą krytykę drugiej doktryny neopozytywistycznej, stworzonej przez Leona Duguit), z drugiej strony myśli o pełnym wykładzie filozofii prawa, której trzonem jest nauka prawa naturalnego. Przed przystąpieniem do realizacji tego zamiaru, „kładzie fundamenty” w formie rozstrzygnięcia zagadnień klasyfikacyjnych i metodologicznych, związanych ze sprawą filozofii prawa. Czyni to w wymienionym wyżej artykule *Problem filozofii prawa* oraz w pracy, której ten artykuł jest trzecim rozdziałem. Równocześnie w umyśle Cz. Martyniaka zarysowuje się plan następnego dzieła, które zamierzał poświęcić prawu naturalnemu. O tej to pracy rozmawiał w ostatnich chwilach swego życia na Zamku lubelskim, z więzionym wraz z nim ks. dziekanem Kałwą, któremu też uprzednio czytał był fragmenty już napisanych stronnic. Fragmentów tych jednak nie udało się do dziś odnaleźć.

Cz. Martyniak był w Polsce pionierem właściwie pojętej filozofii prawa, tj. nauki (w znaczeniu szerszym), która ma wyjaśnić moc obowiązującą prawa przez wskazanie pierwszej przyczyny prawa. Udział Cz. Martyniaka w budowaniu tak rozumianej filozofii prawa jest wielki w tym, co zostawił; ale nawet i to, czego nie zdążył napisać, względnie co zaginęło w czasie zawieruchy wojennej, a co zachowało się w pamięci jego kolegów i uczniów, wskazuje nam również drogę, po której powinna kroczyć filozofia prawa.

Jerzy Kalinowski

ŚP. KS. JAN WIŚLICKI

Profesor prawa kościelnego na Wydziale Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych K. U. L., urodzony w Lubaszku koło Tarnowa w r. 1879 dn. 26 grudnia. Po skończeniu gimn. klasycznego w Tarnowie wstąpił tamże do seminarjum duchownego, które ukończył w r. 1900. Udaje się następnie do Rzymu na dalsze studia w Uniwersytecie Gregoriańskim, gdzie w r. 1906 uzyskuje doktorat prawa kanonicznego. Po doktoracie bawi jeszcze rok w